

## **Informații generale privind procesul de autorizare desfășurat de CNCAN pentru instalațiile nucleare**

Amplasarea, construcția, montajul, punerea în funcțiune, exploatarea și dezafectarea instalațiilor nucleare pe teritoriul României se face doar cu respectarea convențiilor și tratatelor internaționale, a regulamentelor și directivelor europene și a legilor și normelor naționale.

Cadrul de reglementare pentru autorizarea de către CNCAN a instalațiilor nucleare este reprezentat de:

- Legea nr. 111/1996 privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare, republicată, cu modificările și completările ulterioare (<http://www.cncan.ro/legislatie/legi/>) ;
- Legea nr. 703/2001 privind răspunderea civilă pentru daune nucleare, cu modificările și completările ulterioare (<http://www.cncan.ro/legislatie/legi/>);
- Convențiile internaționale în domeniul nuclear ratificate de România (<http://www.cncan.ro/legislatie/tratate-acorduri-conventii/conventii/>);
- Normele și ghidurile CNCAN aplicabile instalațiilor nucleare (<http://www.cncan.ro/legislatie/norme/>), inclusiv cele care transpun prevederi ale directivelor europene în domeniul nuclear; aceste norme și ghiduri includ și cerințe privind conformitatea cu standardele emise de Agenția Internațională pentru Energie Atomică.

Autorizarea instalațiilor nucleare în România se face în baza legislației mai sus menționate, cu respectarea tuturor cerințelor aplicabile la nivel național și internațional. Normele și ghidurile CNCAN detaliază toate cerințele tehnice și administrative care trebuie îndeplinite. Toate normele și ghidurile emise de CNCAN sunt publicate în Monitorul Oficial al României și sunt disponibile și pe pagina de internet a CNCAN.

În conformitate cu Normele privind autorizarea instalațiilor nucleare (publicate în Monitorul Oficial, Partea I nr. 5 din 03 ianuarie 2019), sunt stabilite următoarele faze de autorizare a instalațiilor nucleare:

- a) autorizarea proiectului;
- b) amplasarea;
- c) construcția și montajul;
- d) punerea în funcțiune;
- e) exploatarea;
- f) dezafectarea.

Autorizația pentru proiectul unei instalații nucleare se solicită la CNCAN în situația în care se intenționează obținerea unei confirmări a conformității proiectului cu cerințele de securitate nucleară aplicabile din normele emise de CNCAN, înaintea inițierii demersurilor pentru selectarea unui amplasament.

Dacă nu se dorește obținerea prealabilă a unei autorizații de proiect, o companie interesată să construiască o instalație nucleară poate să solicite direct autorizația de amplasare, în situația în care a selectat deja un amplasament. Autorizația de amplasare se emite de către CNCAN în urma verificării și constatării conformității cu prevederile legale și reglementările aplicabile, precum și cu alte cerințe specifice stabilite în procesul de autorizare, pentru toate instalațiile nucleare cu funcționalitate proprie din patrimoniul solicitantului care se intenționează a fi

construite pe un amplasament comun. Această verificare include și evaluarea securității nucleare a proiectului instalației nucleare, adaptat la amplasamentul selectat.

Pentru demararea efectivă a construcției, este necesară obținerea autorizației de construcție și montaj. Autorizația de construcție și montaj se emite de către CNCAN, în urma verificării și constatării conformității cu prevederile legale și reglementările aplicabile, precum și cu alte cerințe specifice stabilite în procesul de autorizare, pentru fiecare instalație nucleară cu funcționalitate proprie din patrimoniul solicitantului. Această verificare include și reevaluarea securității nucleare a proiectului instalației nucleare, ținând cont de orice noi informații relevante apărute de la emiterea autorizației de amplasare și până la solicitarea autorizației de construcție și montaj.

Pentru punerea în funcțiune a instalației nucleare este necesară o nouă autorizație specifică emisă de CNCAN, care se emite în baza verificării finalizării activităților de construcție, respectiv a conformității instalației construite cu proiectul aprobat.

Pentru începerea exploatării instalației nucleare, CNCAN emite autorizație de exploatare după finalizarea activităților de punere în funcțiune, inclusiv a testelor care demonstrează îndeplinirea cerințelor și criteriilor specifice de securitate nucleară.

Pentru fiecare fază de autorizare, se întocmește și se transmite la CNCAN pentru evaluare o documentație specifică de securitate nucleară, care include în primul rând un raport de securitate nucleară pentru faza respectivă, elaborat în conformitate cu cerințele și recomandările din normele și ghidurile specifice emise de CNCAN, care trebuie să demonstreze îndeplinirea tuturor cerințelor legale și reglementărilor de securitate nucleară aplicabile. Acest raport de securitate nucleară este revizuit și completat continuu, pe întreaga durată de viață a instalației nucleare.

Toate autorizațiile se emit doar după finalizarea proceselor CNCAN de evaluare, inspecție și control.

Procesul de autorizare implementat de CNCAN pentru o instalație nucleară, pentru fiecare fază de autorizare, cuprinde următorii pași:

- verificarea cererii depuse de organizația solicitantă de autorizație, pentru a determina dacă include toate documentele și informațiile necesare, conform prezentelor norme;
- informarea solicitantului de autorizație despre necesitatea furnizării de documente și informații suplimentare, în situația în care documentația de autorizare depusă este incompletă;
- analiza și evaluarea documentației de autorizare, în particular evaluarea documentației de securitate nucleară a instalației nucleare, pentru verificarea conformității cu prevederile legale și reglementările aplicabile;
- solicitarea de clarificări, documente și informații suplimentare care trebuie puse la dispoziția CNCAN pentru analiză și evaluare, acolo unde este necesar;
- efectuarea inspecțiilor pentru verificarea conformității cu prevederile legale și reglementările aplicabile;
- dispunerea de acțiuni corective, prin stabilirea de dispoziții în procesele-verbale de control, acolo unde este necesar;
- analiza integrată a datelor provenind din evaluarea documentației de autorizare, în particular din evaluarea documentației de securitate nucleară a instalației nucleare și din constatările făcute în cadrul inspecțiilor, inclusiv din verificarea implementării

tuturor acțiunilor corective dispuse, pentru a stabili dacă sunt îndeplinite toate prevederile legale și cerințele din reglementările aplicabile;

- documentarea bazelor pentru decizia de eliberare a autorizației, în situația în care CNCAN a constatat îndeplinirea tuturor prevederilor legale și a cerințelor din reglementările aplicabile;
- eliberarea autorizației, în care se consemnează limitele și condițiile impuse de CNCAN titularului de autorizație;
- verificarea, prin analize, evaluări și inspecții efectuate în mod periodic sau inopinat, a modului în care titularul de autorizație asigură conformitatea cu prevederile legale, reglementările aplicabile și limitele și condițiile din autorizație, pe toată perioada de valabilitate a autorizației.

Normele privind autorizarea instalațiilor nucleare conțin toate informațiile necesare privind rapoartele de securitate nucleare și alte documente care trebuie transmise la CNCAN în cadrul procesului de autorizare.

Durata procesului de evaluare depinde în principal de complexitatea evaluării și de volumul documentației de securitate nucleară care trebuie analizată de CNCAN.

În vederea eficientizării procesului de autorizare, se recomandă ca potențialii solicitanți de autorizație, pentru oricare dintre fazele de autorizare a instalațiilor nucleare, să demareze activitățile de transmitere a documentației de autorizare relevante, conform prevederilor normelor în vigoare și a indicațiilor CNCAN, cu cel puțin 18 luni înainte de data la care se intenționează începerea efectivă a activităților pentru care este necesară eliberarea autorizației. Pentru o instalație nucleară aflată la prima autorizare, pentru oricare dintre fazele de autorizare, toată documentația de autorizare specificată în norme trebuie trimisă la CNCAN pentru evaluare cel mai târziu cu 12 luni înainte de data la care este necesară eliberarea autorizației.

Durata totală a procesului de autorizare depinde atât de documentația transmisă de solicitantul de autorizație și de completările și clarificările care pot rezulta din evaluările CNCAN, cât și de resursele disponibile de personal calificat ale CNCAN, având în vedere că desfășurăm continuu activități de autorizare, reglementare și control pentru toate instalațiile nucleare adaptat la amplasamentul select și radiologice de pe teritoriul României.